

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

БІРЖОВЕ ПРАВО

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **08 Право**
Спеціальність **081 Право**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **Правове регулювання економіки**

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри *правового регулювання економіки*

Олег ЛУК'ЯНЧИКОВ

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні *кафедри правового регулювання економіки*
Протокол № 2 від 03.09.2022р.

Розробники:

Суц О. П., к.ю.н., доц. кафедри правового регулювання економіки

Трофименко Д.С., к.ю.н., доц. кафедри правового регулювання економіки

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Навчальної дисципліна "Біржове право" є однією із важливих дисциплін в підготовці майбутніх спеціалістів. Вивчення навчальної дисципліни сприяє розвитку загальної правової культури, дає глибокі знання в сфері правового регулювання біржової діяльності. Актуальність вивчення навчальної дисципліни «Біржове право» базується на вивченні окремих питань, пов'язаних із здійсненням біржової діяльності та питань функціонування фондових та товарних бірж в Україні.

Метою навчальної дисципліни "Біржове право" є підготовка майбутніх фахівців у галузі біржового права і формування навиків при використанні існуючих правових норм у професійній діяльності для самостійного вирішення завдань у сфері регулювання біржових правовідносин, пов'язаних із їх виникненням, зміною та припиненням.

Ця галузь права має властиву йому структуру, предмет, методи, принципи та джерела. Навчальна дисципліна «Біржове право» базується на теоретичних положеннях цивільного, господарського та адміністративного права, економічної теорії та розрахований на поглиблене комплексне вивчення підприємницьких правовідносин у сфері біржової торгівлі. Нормативно-правову основу вивчення навчальної дисципліни «Біржове право» складають Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Закони України: «Про товарні біржу», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Про депозитарну систему України» та рядом підзаконних нормативно-правих актів.

Біржове право є складною навчальною дисципліною, що зумовлюється вивченням достатньо великого обсягу законодавчих актів та поліаспектністю правової природи біржових правовідносин.

Навчальна дисципліна «Біржове право», надає можливість поглиблено оволодіти знаннями щодо: поняття, видів та функції бірж, а також порядку їх створення та функціонування; правового статусу суб'єктів біржової діяльності та правил біржової торгівлі; біржових угод та біржового товару.

Дисципліна «Біржове право» є однією з навчальних дисциплін, що вивчаються студентами як юридичних так і не юридичних факультетів.

Всебічне і глибоке вивчення курсу «Біржове право» є необхідною умовою отримання вищої освіти, сприяє формуванню аналітичного мислення, чіткому аналізу основних правових відносин та правильного застосування правових норм.

Метою дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у галузі біржового права що покликане дати студентам знання, які дозволять їм усвідомити зміст суспільних відносин, які регулюють норми біржового права, сформувати навички аналітичної роботи з нормативними та інструктивними документами з питань біржової діяльності, задля самостійного вирішення завдань у сфері регулювання біржових правовідносин.

Головні **завдання** навчальної дисципліни полягають у розумінні сенсу категорій біржового права, змісту біржових правовідносин та закономірностей їх розвитку, формуванні у студентів системи знань, вмінь, практичних навичок, необхідних для реалізації, охорони та захисту прав у сфері біржового законодавства.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні, законодавчі та практичні положення щодо правових відносин, що виникають із біржової діяльності.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3-4
Семестр	5-8
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Конституційне право	Господарське право
Адміністративне право	Міжнародне приватне право
Теорія держави та права	
Цивільне право	
Трудове право	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

<p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Усвідомлення впливу правових норм на економічні, зокрема, господарські відносини.</p> <p>Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	
<p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Усвідомлення впливу правових норм на економічні, зокрема, господарські відносини.</p> <p>Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	<p>Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p>	<p>Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p>

<p>Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>Усвідомлення впливу правових норм на економічні, зокрема, господарські відносини.</p> <p>Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	
<p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>	<p>Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>	<p>Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.</p>

<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>	<p>Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.</p>	<p>Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.</p>
<p>. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>	<p>Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.</p>
<p>. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p>	<p>Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.</p>

<p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення. Усвідомлення впливу правових норм на економічні, зокрема, господарські відносини. Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	
<p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>	<p>Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення. Усвідомлення впливу правових норм на економічні, зокрема, господарські відносини. Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	<p>Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>

**Програма навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1. Загальна частина**

Тема 1. Поняття та загальна характеристика біржової діяльності в Україні

Сутність, поняття та класифікація організованого ринку. Біржа як форма організованого ринку. Історія світової біржової торгівлі. Історія розвитку біржової справи на Україні. Етапи становлення біржового законодавства на Україні. Поняття біржі. Економічна та юридична природа біржі. Функції бірж. Поняття біржової діяльності та її ознаки.

Тема 2. Поняття біржового права

Поняття біржового права. Предмет біржового права. Методи Біржового права. Система біржового права. Функцій біржового права. Співвідношення біржового права з іншими галузями права. Біржове право як навчальна дисципліна. Біржове право як галузь законодавства.

Тема 3. Загальна характеристика ринку капіталу і організованих товарних ринків

Поняття та ознаки організованого ринку капіталу. Поняття та ознаки організованих товарних ринків. Поняття та види товарних бірж. Поняття та види фондових бірж. Види бірж: універсальні та спеціалізовані, приватно-правові та публічно-правові, закриті та відкриті.

Тема 4. Правові основи функціонування ринків капіталу та організованих товарних ринків

Загальна характеристика джерел функціонування ринків капіталу та організованих товарних ринків. Конституція України як джерело біржового права. Міжнародні договори як джерела біржового права. Закони України як джерела біржового права. Характеристика Закону України «Про товарні біржі», Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», Закону України «Про депозитарну систему в Україні», Закону України «Про інститути спільного інвестування». Кодифіковані нормативно-правові акти як джерела біржового права. Характеристика Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Податкового кодексу України, Кримінального кодексу України. Загальна характеристика підзаконних нормативно-правових актів, як джерел біржового права. Характеристика типових правил біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією. Загальна характеристика локальних актів, як джерел біржового права.

Тема 5. Загальна характеристика ринку капіталів

Поняття та види ринків капіталу. Фондовий ринок (ринок цінних паперів). Ринок деривативних фінансових інструментів. Грошовий ринок. Учасники ринку капіталів. Учасники фондового ринку. Учасники ринку деривативних фінансових інструментів. Учасник грошового ринку. Емітент. Інвестор. Інвестори у фінансові інструменти.

Тема 6. Загальна характеристика товарних ринків

Товарний спот-ринок. Учасники товарних спот-ринків. Професійні учасники організованих товарних ринків. Поняття товарної біржі. Правове положення товарної біржі. Особливості створення та функціонування товарної біржі. Засновницькі документи товарної біржі. Структура товарної біржі. Органи управління товарної біржі. Види товарів, що продаються на товарній біржі. Діяльність по організації торгівлі на товарній біржі. Договори, що укладаються на товарній біржі. Організований товарний ринок. Перелік видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках.

Тема 7. Органи управління біржею

Структура біржі. Загальні збори членів біржі та їх повноваження. Функції, повноваження та порядок формування біржового комітету (біржової ради). Функції, повноваження та порядок формування контрольної (ревізійної) комісії.

Повноваження інших органів управління біржею: виконавча дирекція, розрахункова палата, біржовий арбітраж, котирувальна комісія, комітет з прийому нових членів біржі,

комітет по торговому залу, експертне бюро, реєстраційне бюро, управління моніторингу та регулювання, кліринговий дім.

Змістовий модуль 2. Особлива частина

Тема 8. Правове становище суб'єктів біржової діяльності

Класифікація суб'єктів біржової діяльності. Засновники та члени біржі. Біржові посередники. Брокери, їхні права та обов'язки. Структура брокерських фірм. Договір на брокерське обслуговування. Дилери, їхні права та обов'язки. Особи, що забезпечують проведення біржових торгів. Біржові маклери та їхні функції. Депозитарій цінних паперів. Кліринговий депозитарій. Хеджери та їхні функції. Інвестиційні фонди та інвестиційні компанії. Холдинги. Відвідувачі біржі. Порядок допуску відвідувачів у торговий зал.

Тема 9. Біржові угоди.

Реєстрація та оформлення біржових угод. Звітування торговцями цінними паперами про укладені ними угоди з купівлі-продажу цінних паперів перед фондовими біржами. Порядок розрахунків за біржовими угодами. Види порушень правил біржової торгівлі. Санкції за порушення правил біржової торгівлі. Розгляд біржових спорів. Поняття біржової угоди. Вимоги, що пред'являються до біржових угод. Класифікація біржових угод. Поняття форвардного контракту. Поняття офсетних угод. Поняття та характеристика ф'ючерсних угод. Онкольні угоди на біржі. Біржове хеджування. Контракт про зустрічні поставки. Угода на певний строк, компенсаційна угода, касові та бартерні угоди. Угода репорт і депорт. Спотовий контракт. Реєстрація біржових угод. Правове положення угоди, укладеної і зареєстрованої на біржі. Біржові угоди про відчуження об'єктів нерухомості. Порядок розрахунків по біржовим угодам. Підстави та порядок розірвання біржових угод.

Тема 10. Поняття та види біржового товару

Поняття біржового товару та вимоги до нього. Види біржового товару. Поняття реального товару. Сільськогосподарська продукція як вид біржового товару. Контракт як біржовий товар. Валюта як біржовий товар. Цінні папери як біржовий товар. Поняття та види цінних паперів. Загальна характеристика акцій, облігацій, казначейських зобов'язань, ощадних сертифікатів та векселів. Випуск цінних паперів. Реєстрація та облік цінних паперів. Обіг цінних паперів.

Тема 11. Контроль за діяльністю бірж в Україні.

Класифікація органів, що здійснюють контроль за діяльністю бірж в Україні. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України, її склад, завдання та повноваження. Координаційна комісія. Обов'язок фондових бірж надавати оперативну інформацію щодо результатів проведених торгів. Санкції, що застосовуються державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за порушення біржового законодавства. Контрольні повноваження Фонду Державного Майна, Національного Банку України, Міністерства Фінансів. Повноваження саморегульованих організацій у сфері регулювання і контролю за ринком цінних паперів.

Тема 12. Відповідальність за порушення біржового законодавства

Підстави настання юридичної відповідальності за порушення біржового законодавства. Адміністративна, кримінальна та майнова відповідальність осіб за правопорушення на ринку цінних паперів.

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

Під час викладання дисципліни «Біржове право» застосовуються наступні методи:

1. Пояснювально-ілюстративний метод, або інформаційно-рецептивний (розповідь, лекція, пояснення, демонстрація наочного матеріалу (таблиці, схеми, презентації) (Тема 1-12).
2. Метод проблемного викладу (частково-пошукова діяльність, самостійна дослідницька діяльність). Викладач, ставить проблему, формулює пізнавальну задачу, а потім, розкриваючи систему доказів, порівнюючи точки зору, різні підходи, показує спосіб вирішення поставленого завдання (Тими 1-12).
3. Частково-пошуковий, або евристичний, метод (студенти під керівництвом викладача самостійно розмірковують, розв'язують проблемні ситуації, аналізують, порівнюють, узагальнюють) (Теми 1-12).

Крім того, у процесі навчання здійснюється моделювання професійних ситуацій, робота в малих групах, ігрові методи (рольові ігри тощо), дебати, мозкові штурми, різноманітні індивідуальні та групові проекти, індивідуальна дослідницька робота.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує накопичувальну (100-бальну) систему оцінювання. Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться у наступних формах:

1. Оцінювання виконання практичних завдань (максимальна кількість балів –30).
2. Проведення контролю за змістовими модулями (максимальна кількість балів – 10).
3. Підготовка індивідуального завдання (максимальна кількість балів – 10).
4. Виконання творчих завдань – презентації (максимальна кількість балів – 10).
5. Проведення екзамену (максимальна кількість балів – 40).

Загальна модульна оцінка складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час практичних занять, за виконання індивідуального завдання, та оцінки за виконання модульної контрольної роботи.

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) написання наукової роботи;
- 3) виконання творчих завдань;
- 4) виконання модульних контрольних завдань.

Поточний контроль знань здійснюється на практичних заняттях. На практичних заняттях оцінювання рівня володіння студентами теоретичним матеріалом та правильністю виконання практичних завдань, оцінюється 5 балами: за активну участь в обговоренні питань теми надається 1 бал, за правильне вирішення практичних завдань – 4 бал (максимальна кількість балів складає 30 балів).

Крім того, поточний контроль включає перевірку успішності виконання самостійної роботи і оцінюється максимально 20 балами: індивідуальне завдання – максимально 10 балів та 2 творчі завдання – максимально 10 бали.

Модульний контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи, яка включає 2 практичних завдання (стереотипні) максимальною кількістю 5 балів. Навчальною дисципліною передбачено проведення двох модульних контролів, за результатами яких студент максимально отримує 10 балів.

Написання індивідуального завдання оцінюється у 10 балів за такими критеріями: самостійності виконання; логічності та деталізації плану; повноти й глибини розкриття теми; кількості використаних джерел (не менше десяти); використання судової практики та відображення практичного досвіду; наявності конкретних пропозицій; якості оформлення.

Виконання творчих завдань оцінюється за такими критеріями: не менше 10 слайдів, інформативність, відповідність обраній темі, використання національного та міжнародного законодавства, характеристика проблематики.

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Біржове право» здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет з 3 завдань (одне стереотипне – теоретичне питання, два діагностичних – практичні завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Відповіді на питання діагностичного рівня демонструють вміння вирішувати нескладні ситуативні завдання шляхом застосування нормативно-правових актів, що регулюють корпоративні правовідносини.

Відповідь на питання стереотипного рівня має виявити уміння ефективно та правильно застосовувати законодавство, давати абсолютно правильну аргументовану відповідь.

Кожний рівень питань оцінюється окремо, а загальна оцінка підраховується як зважена сума оцінок за кожне питання. Кількісний показник (бал) встановлюється залежно від ступеня виконання завдання. Максимальний бал за іспит – 40.

Завдання стереотипного рівня подано у вигляді теоретичного питання, які треба розкрити (надати характеристику змісту і скласти відповідну схему). Оцінюється правильна відповідь запитання – 10 балів. Завдання діагностичного рівня подано у вигляді практичного завдання невеликої складності. Кожне правильна вирішене завдання оцінюється у 15 балів:

2 бали – за правильний алгоритм вирішення завдання;

4 бали – за юридичну правильність вибору нормативно-правових актів, що застосовуються до розв'язання завдання;

4 бали – за наявність і ґрунтовність висновку;

1 бали – за охайність подання результатів;

4 бали – за наявність пояснень щодо алгоритму вирішення завдання.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності».

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція 1 на тему: Поняття та загальна характеристика біржової діяльності в Україні.	Активна робота на лекції.	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 1. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 2.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 2 на тему: Поняття біржового права.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 2. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 3.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 3 на тему: Загальна характеристика ринку капіталу і організованих товарних ринків.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 3. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	

		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
		Огляд чинного законодавства за темою.	Перевірка домашніх завдань.	
<i>Аудиторна робота</i>				
Тема 4.	Лекція	Лекція 4 на тему: Правові основи функціонування ринку капіталів та організованих товарних ринків.	Активна робота на лекції.	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 4. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	5
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
		Огляд чинного законодавства за темою.	Перевірка домашніх завдань.	
<i>Аудиторна робота</i>				
Тема 5.	Лекція	Лекція 5 на тему: Загальна характеристика ринку капіталів.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 5. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	
<i>Самостійна робота</i>				

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
		Підготовка презентацій за темами 1-5.	Презентація результатів.	5
Тема 6.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 6 на тему: Загальна характеристика товарних ринків.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 6. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Підготовка до модульної контрольної роботи за темами 1-7. Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 7.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 7 на тему: Органи управління біржею	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 7. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	
			Написання модульної контрольної роботи за темами 1-7	5
<i>Самостійна робота</i>				

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Тема 8.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 8: Правове становище суб'єктів біржової діяльності.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 8. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Підготовка презентацій на теми 6-8.		Демонстрація презентації	5	
Тема 9.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 9 на тему: Біржові угоди.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 9 Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 10.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 10 на тему: Поняття та види біржового товару.	Активна робота на лекції	

	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 10. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
		Огляд чинного законодавства за темою.	Перевірка домашніх завдань.	
Тема 11.	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція 11 на тему : Контроль за діяльністю бірж в Україні.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 11. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань.	
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою. Підготовка до модульної контрольної роботи за темами 8-13.		Перевірка домашніх завдань.		
Написання індивідуального завдання		Перевірка індивідуального завдання	10	
Тема 12.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція на тему 12: Відповідальності за порушення біржового законодавства.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 12. Розгляд теоретичних питань за темою.	Обговорення теоретичних питань теми.	
Вирішення практичних завдань по темі.		Вирішення практичних завдань.	5	

		Написання модульної контрольної роботи за темами 8-13.	Перевірка письмової контрольної роботи.	5
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
		Огляд чинного законодавства за темою.		
Іспит				40
Разом				100

Рекомендована література Основна

1. Про товарні біржі: Закон України від 10.12.1991 р. № 1956-12. Станом на 05.08.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>
2. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. №3480-4. Станом на 05.08.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15/ed20210805#Text>
3. Біржове право : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня / уклад. О.П. Суц, О.Г. Остапенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 48 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/26263/1/2021%D0%A1%D1%83%D1%89%20%D0%9E%D0%9F%2C%20%D0%9E%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E%D0%93.pdf>
4. Трофименко Д. С. Виникнення бездокументарних цінних паперів як об'єктів цивільних прав. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2017. № 2. С. 53–57.
5. Трофименко Д. С. Дематеріалізація як процес зміни форми існування цінних паперів. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2017. № 34. Том 2. С. 130-137.
6. Трофименко Д. С. Виникнення бездокументарних цінних паперів як об'єктів цивільного права. *Вплив юридичної науки на розвиток міжнародного та національного законодавства: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Харків, 17–18 лютого 2017 року). Харків. 2017. С. 83–87.
7. Трофименко Д.С. Загальна характеристика електронних цінних паперів за законодавством України. *Електронне фахове наукове видання*. 2021. № 11. С. 247-251. URL: http://www.lsej.org.ua/11_2021/63.pdf
8. Суц О.П. Цивільні правовідносини з корпоративного інвестування : Монографія / О.П. Суц. – Х. : Право, 2017. – 200 с.
9. Суц О.П. Правова природа біржових правовідносин. Електронне фахове наукове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2021. № 8. С. 108-111. URL: http://www.lsej.org.ua/8_2021/26.pdf

Додаткова

10. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991р. № 1576-12 // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 49. – ст.682.

11. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996р. № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 51. – ст. 292.
12. Про депозитарну систему України: Закон України від 10.12.1997р. № 710/97 // Офіційний Вісник України. – 2012. – № 52. – Ст. 23.
13. Про здійснення державного контролю за діяльністю фондових бірж, депозитаріїв та торговельно-інформаційних систем. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 144 від 08.05.2001р // Офіційний вісник України. – 2001. – № 25. – Ст. 1129.
14. Положення про провадження діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах : Рішення Національної комісії цінних паперів та фондового ринку від 10.06.2021 № 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0993-21#Text>
15. Про затвердження переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2021 р. № 1433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1433-2021-%D0%BF#Text>
16. Про затвердження Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг: Постанова Правління Національного України від 24.12.2021 № 153. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-21#Text>
17. Щодо встановлення критеріїв для визнання особи кваліфікованим інвестором: Рішення Національної комісії цінних паперів та фондового ринку від 23.09.2021 № 822. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1531-21#Text>

Інформаційні ресурси

18. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua/>
19. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України «Урядовий портал» <http://www.kmu.gov.ua/>
20. Єдиний державний реєстр судових рішень: <http://reyestr.court.gov.ua/>
21. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: <https://www.nssmc.gov.ua/>
22. Верховний Суд України : https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/-perelik_sprav/
23. Офіційний веб-сайт Торгово-промислової палати України : <https://uccr.org.ua/>
24. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Біржове право», розроблений в ПНС : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=6985>.